

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
katedra hudební výchovy
Magdalény Rettigové 4, 116 39 Praha 1

Posudek bakalářské práce
oponent

Jméno studenta: **Terezie Trutnovská**
Název práce: **Rozvoj hudebního citění se zaměřením na rytmus
v mateřské škole**
Vedoucí práce: **Mgr. Milena Kmentová**
Oponent práce: **doc. PaedDr. Miloš Kodejška, CSc.**

Kritéria hodnocení práce	Stupeň hodnocení (1–4)
Vymezení cíle práce a jeho naplnění	3
Náročnost tématu na teoretické znalosti	3
Náročnost tématu na praktické dovednosti	3
Adekvátnost použitých metod, způsob jejich použití	3-4
Hloubka a správnost provedené analýzy	3
Práce s prameny a literaturou	3
Logická stavba a členění práce	3-4
Jazyková úroveň	2
Terminologická úroveň	2
Formální úprava a náležitosti práce	3
Vlastní přínos studenta	3
Využitelnost výsledků práce v teorii a v praxi	3

Dílčí připomínky a návrhy:

- Bakalářská práce je koncipována do třinácti kapitol (Úvod a závěr se jako kapitoly nečíslojí). Citační strategie musí být jednotná v průběhu celé bakalářské práce. V subkapitole 7.3. je chybný zápis Holasovy citace. Změna citace je opět v subkapitole 7.4 u Fr. Sedláka.
- Jako problematické považuji zařazení 8. kapitoly do bakalářské práce. Pokud prezentované činnosti mají vytvořit jen představu o pedagogických aktivitách a v bakalářské práci se už s nimi dále nepracuje, tak bych doporučoval je umístit do přílohy (strany 26 – 37). Členění kapitol a subkapitol je nevhodně atomizováno, dokonce někde do dvou řádků.
- V praktické části se studentce nepodařilo vybrat výzkumný vzorek dětí tak, aby reprezentoval většinovou populaci a mohl tak prokázat rozvojový význam fenoménu rytmu ve všeobecné populaci (téma nebylo zadáno s ohledem na děti se specifickými problémy a jejich řešení).
- Bohužel výzkumný vzorek 8 dětí je příliš malý k tomu, aby mohly být uskutečněny relevantní závěry.
- Záznamy o plánech práce na jednotlivá setkání hudebního kroužku jsou občas jen všeobecně popsány.
- Je škoda, že studentka nenašla odpověď na otázku, zda práce v hudebním kroužku změnila motivaci k hudebním činnostem.

Celkové posouzení práce a zdůvodnění výsledné známky:

Předložená práce se zabývá rozvojem hudebních schopností a dovedností v procesu hudebních činností dětí předškolního věku. Autorka pokládá hlavní akcent na osvětlení rozvoje rytmického citění, které je klíčovou hudební schopností. Z toho důvodu užitečně charakterizuje přínos hudebních psychologů, kteří se zabývali rytmem a pohybem. Správně uvádí myšlenkový a odborný základ metody E. J. Dalcrozea i to, jak se jeho metodou inspiroval C. Orff. Metoda E. J. Dalcrozea měla pokračovatele a propagátory v celém světě. V českém prostředí ji šířila Anna Dubská, profesorka

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
katedra hudební výchovy
Magdalény Rettigové 4, 116 39 Praha 1

Státní konzervatoře v Praze. Vstup orffovských myšlenek do českého prostředí mohla studentka více osvětlit, aby bylo zřejmé, že skladatelé P. Eben a I. Hurník vytvořili „Českou Orffovu školu“, ale do života ji uváděli zejména Vl. Poš a B. Viskupová. Česká Orffova společnost byla sice založena oficiálně v roce 1995 Pavlem Jurkovičem, ale skutečně se Orffovy myšlenky úspěšně šířili už o 30 let dříve prostřednictvím komise Československé společnosti pro HV a opět v čele s Vl. Pošem a B. Viskupovou. Pavel Jurkovič se do této obrodné činnosti přidal až později. Založení organizace v devadesátých letech P. Jurkovičem bylo jen pochopitelnou reakcí na širokospektrální předchozí práci. Souhlasím zcela s tím, jak studentka píše o práci B. Viskupové. Hodnocení odborné a praktické práce E. Jenčkové by mohlo být obsírnější. Je to v současné době nejvýznamnější pedagožka pro hudební pohyb. Prosím o doplnění jejího významu u obhajoby. Ve výčtu schází ještě další nejméně dvě osobnosti - Věra Mišurcová a Libuše Kurková.

Autorka přehledně popisuje vývoj názorů na hudebnost a zabývá se hlavně předškolním obdobím na základě dostupných informací z reprezentativní odborné literatury. Správně charakterizuje základní hudební schopnosti a prohloubeně se zabývá rytmickým citěním a definuje jeho komponenty. 7. kapitola nese název „Projevy rytmického citění ve vývoji hrubé motoriky“ a zabývá se tímto problémem v ontogenetickém vývoji. V této kapitole by bylo užitečné více propojit problematiku pohybu s hudebními a řečovými aktivitami. V teoretické části postrádám charakteristiku, jak se od sebe rozlišují hudební schopnosti a hudební dovednosti a vazbu na hudební činnosti.

V předložené bakalářské práci začíná výzkumná část až od 9. kapitoly. Studentka měla ověřit rozvojové pedagogické prostředky pro tuto oblast. Vychází obsahově z teoretické části a zabývá se problematikou rytmického citění a dovednostmi, které tato schopnost podmiňuje. Výzkum je rozčleněn do 4 částí (přípravné, akční, pozorovatelské a reflexní). Jednotlivé části jsou dostatečně vysvětlené. Hodnocení výstupů je provedeno prostřednictvím výzkumné strategie vytvořené Mgr. Milenou Kmentovou. Podle mého názoru je třeba výzkum koncipovat tak, aby byl jasný v metodice a v organizaci od počátku výzkumu a aby se neproměňoval. V subkapitole 10.2.1 totiž autorka píše, že výzkumný vzorek prodělal změny, což nepovažuji za dobré. Padesáti procentní docházka do hudebního kroužku, kde výzkum probíhal, omezuje významně kvalitu výzkumné výpovědi. Ve výzkumném vzorku bylo příliš specifických proměnných (problémy s chováním, specifické nedostatky sluchové nebo řečové povahy, dítě ovlivněné imigrací). Pro rozvoj hudebních dovedností je třeba opakovaně zařazovat do aktivit vybrané dovednosti (např. kvůli zpřesňování prováděných úkonů). Studentka některé činnosti neopakovala (proč nebyl opět zařazen tanec Pásla ovečky?). Všechny lekce se bez absence zúčastnila pouze jedna dívka, což má vliv na validitu výzkumu. Charakteristika zkoumaných cílů ale byla provedena u všech zúčastněných dětí poměrně dobře. Pokud by byl výzkum uskutečněn na větším vzorku a byly v něm převážně děti bez specifických potřeb, mohl by úspěšně osvětlit význam rytmického a tonálního citění u dětí v předškolním věku. V diskusní části bakalářské práce autorka vysvětluje, proč nemohla uplatnit původní plán zadané práce, proč neuskutečnila experiment a proč si zvolila metodu akčního výzkumu.

Závěrem bych chtěl konstatovat, že v krátkodobém horizontu nemohou být výsledky rozvoje rytmických schopností zřetelné. K tomu je třeba delší čas, stejný vzorek, stálost a posloupnost v rozvoji příslušných schopností a dovedností. Na základě akčního výzkumu studentka vypsala celou řadu skutečností, které ovlivnily její výzkum, což hodnotím jako jistý odborný vhled do problematiky, který pozitivně ovlivní i její nastávající práci.

Otázky pro diskuzi:

1.

Charakterizujte nejvýznamnější odborné a praktické počiny prof. Evy Jenčkové, Věry Mišurcové a Libuše Kurkové.

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
katedra hudební výchovy
Magdalény Rettigové 4, 116 39 Praha 1

2.

Osvětlete teoretickou podstatu hudebních schopností, hudebních dovedností, hudebních činností a motivace u dětí v předškolním věku ve vazbě na rytmus.

3.

Jak si vysvětlujete (strana 59), že několik dětí se po absolvování lekcí v hudebním kroužku odmítalo spontánně hudebně projevovat a přálo si omezit tuto činnost na minimum?

Práci doporučuji k obhajobě.

Navržená výsledná známka:

V Praze dne 28.12.2016

podpis oponenta